

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Øieblikket Nr. 7

Citation: Kierkegaard, Søren: "Øieblikket Nr. 7", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 13*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 , s. 1. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-oi7-txt-shoot-idbe90f83a-144c-4227-8dde-6c6d9739665b.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 13

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Hvorfor elsker »Mennesket« fremfor Alle »Digteren?«

og

Hvorfor er, gudeligt, just »Digteren« den Allerfarligste?

Svar: just derfor er Digteren, gudeligt, den Allerfarligste, fordi Mennesket frem for Alle elsker Digteren.

Og derfor elsker Mennesket Digteren frem for Alle, fordi han er ham den Allerfarligste; thi dette hører jo gjerne med til en Sygdom, at begjere hæftigst, at elske mest just Det, som er den Syge skadeligst. Men, aandelig forstaaet, er Mennesket i sin naturlige Tilstand syg, han er i en Vildfarelse, et Selvbedrag, begjærer derfor mest af Alt at bedrages, saa han faaer Lov til ikke blot at blive i Vildfarelsen, men til ret at finde sig vel i Selvbedraget. Og en Bedrager duelig hertil er just Digteren; derfor elsker Mennesket ham frem for Alle.

Digteren forholder sig kun til Indbildningskraften; han fremstiller det Gode, det Skjønne, det Ædle, det Sande, det Ophøiede, det Uegennyttige, det Høimodige o. s. v. i Stemning paa Indbildningens Afstand fra Virkelighed. Og paa denne Afstand hvad er det dog deiligt det Skjønne, det Ædle, det Uegennyttige, det Høimodige o. s. v.! Hvis det derimod bragtes mig saa nær, at det ligesom vilde tvinge mig til at gjøre det til Virkelighed, fordi Den, der fremstillede det, var ingen Digter, men en Charakter, et Sandheds-Vidne, der selv gjorde det til Virkelighed: frygteligt, det var jo ikke til at udholde!

Der er i hver Slægt meget faa saa Forhærdede og Fordærvede, at de ville have det Gode, Ædle o. s. v. reent bort; men der er ogsaa i hver Slægt kun meget faa saa Alvorlige og Redelige, at de i Sandhed ville gjøre det Gode, Ædle o. s. v. til Virkelighed.

»Mennesket« ønsker ikke det Gode saa langt bort som hine første Faa, men heller ikke saa nær som hine sidste Faa.

Her ligger »Digteren«, Menneskehjertets elskede Yndling. Det er han, hvad Under vel! Thi dette Menneskehjerte har blandt andre Egenskaber een, som rigtignok sjeldnere nævnes – dog dette er vel atter en Virkning af denne samme Egenskab – den Egenskab: fiint Hykleri. Og Digteren han kan hykle med Mennesket.

Det, som, hvis det skal gøres til Virkelighed, vil blive den forfærdeligste Lidelse, det faaer Digteren behændigt forvandlet til den fineste Nydelse. I Virkeligheden at forsage denne Verden: er ingen Spøg. Men, tryk ved at besidde denne Verden, i en »stille Time« med Digteren at sværme i Stemning: er fiin, fiin Nydelse.

– – og det er ved den Art Gudsyndelse vi har naaet at vi Alle ere Christne. Det er, det Hele med Christenhed, christne Stater, Lande, en christen Verden, Statskirke, Folkekirke o. s. v. er paa Indbildningskraftens Afstand fra Virkelighed, er: en Indbildning, og, christeligt, en saa fordærvelig Indbildning, at Ordet her passer: Indbildning er værre end Pestilents.

Christendom er Forsagelse af denne Verden. Dette docerer Professoren, og gjør saa det at docere dette til sin Carriere, uden engang at tilstaae, at dette dog egentlig ikke er Christendom: er det Christendom, hvor er da Forsagelsen af denne Verden? Nei, dette er ikke Christendom, det er Digter-Forholdet. – Præsten prædiker, han »vidner« (jo jeg takker!), at Christendom er Forsagelse, og gjør saa det at prædike dette til sit Levebrød, sin Carriere; han ikke engang selv tilstaaer, at dette dog egentligen ikke er Christendom – men hvor er da Forsagelsen? Er dette saa ikke ogsaa Digter-Forholdet?

Men Digteren hykler med Mennesket – og Præsten er Digter, som vi nu have seet: saa bliver altsaa den officielle Gudsyndelse: at hykle; og det er for at naae dette store Gode, at Staten naturligviis ikke betænker sig paa at give Penge til.

Skal Hykleriet afværges, er dette da den mildeste Form, hvorunder det kan skee: at »Præsten« gjør Tilstaaelsen, at dette dog egentligen ikke er Christendom – ellers har vi Hykleriet.

Og derfor er det dog ikke ganske sandt, hvad der staaer i Overskriften, at Digteren, gudeligt, er den

Allerfarligste. Digteren siger sig jo kun at være Digter. *Det langt Farligere er, at En, der kun er Digter, ved at være som det hedder Præst, giver sig Udseende af at være noget langt Alvorligere og Sandere end Digteren, og dog kun er Digter. Dette er Hykleri i anden Grad (Potens).* Derfor behøvedes der et Politi-Talent, som, just ved at nævne Ordet, ved at sige sig kun at være en Digter, kunde komme bag ved alt dette Formummede.